

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 22.02.2023
FU-sak: 7/23		Arkivsaknr.:

Forskningsrådet. Hvordan skal UiB jobbe mot nye søknadsrutiner

Bakgrunn

Forskningsrådet har i sitt tildelingsbrev for 2023 fått en bestilling fra Kunnskapsdepartementet om å redusere søknadsmassen og ressursbruken både i Forskningsrådet og i sektoren, samt ha et mål om 25 % innvilgelse i alle utlysninger. Det kan ikke regnes med store økninger i bevilgninger. Det er dermed ikke en ambisjon om at flere skal få tilslag, men at færre skal få avslag. I første omgang vil det innføres tiltak knyttet til FRIPRO, men tiltak kan også innføres senere for andre budsjettformål der det er egnet.

Denne saken er sentrert rundt FRIPRO, som er det første budsjettformålet hvor det innføres tiltak. Dagens situasjon er at FRIPRO får 1400-1600 søknader i året. Dersom målet om 25% innvilgelse på FRIPRO skal oppnås må antall søknader reduseres til 400-600 i året. Hovedmålsetning er ikke å kutte søknader, men å redusere antall søknader uten reell sjanse for finansiering. Ifølge Forskningsrådet er det i dag allerede 25% innvilgelse av toppvurderte søknader.

Høsten 2022 presenterte Forskningsrådet 12 forslag til tiltak, og åpnet for diskusjon og innspill fra sektoren. Premisset for diskusjonen var at det er ønskelig med en reduksjon i både i tid og ressurser som går med til å skrive søknader, men også til å behandle søknader som ikke innvilges. Forskningsrådet vil på bakgrunn av dette innføre to hovedtiltak og fire mindre tiltak¹ i 2023.

1. Løpende søknadsfrist og søknadsbehandling

Det vil innføres reelt løpende søknadsfrist og -behandling, med ett års karenstid mellom hver gang en forsker kan være prosjektleder for en søknad (tilsvarende fast søknadsfrist én gang per år). Panelbehandling kan gjennomføres utover året, og en ser her for seg interne oppsamlingsfrister hos Forskningsrådet før videresending til vurderingskomiteene. Et hovedprinsipp er at en søknad ikke skal ligge mer enn 6 mnd før behandling. Forskningsrådet skisserer at modellen kan innføres med bevilgningsvedtak enten administrativt basert på regler fastsatt av porteføljestyret, eller i porteføljestyret for eksempel fire ganger i året.

Det legges vekt på at det skal være en reell fordeling av midler utover året slik at det ikke blir «førstemann til mølla», og at modellen kan kombineres med ventelisteutjevning for å forhindre ujevn kvalitet på innvilgede søknader gjennom året og utjevningsmekanismer for ulike karakterbruk i panelene.

Tiltaket innføres fra FRIPRO utlysningen høsten 2023.

¹ [Styremøte Forskningsrådet 10.februar 2023](#)

Forventet effekt: Erfaring fra andre land viser at søknadsmengden reduseres og kvaliteten øker når det ikke er mobiliserende søknadsfrister².

2. Innføring av karantene for prosjektledere

Karantene for prosjektleder er kjent fra en rekke andre finansieringsordninger, blant annet ERC. For å ta hensyn til ulik grad av forventet erfaring blant prosjektlederne vil Forskningsrådet innføre ulik karantene for de tre søknadsvariantene benyttet i FRIPRO (Tabell 1). Karantenegrensene er basert på snitt av karakterene gitt av panelene.

Søknadstypevariant	2 års karantene	1 års karantene	Ingen karantene
Fornyelse	3 eller lavere	3-5,5	Høyere enn 5,5
Unge talenter	Ingen	4,5 eller lavere	Høyere enn 4,5
Internasjonal mobilitet	Ingen	Ingen	Ingen

En eventuell karantene vil komme i tillegg til karenstiden på ett år, og begge deler gjelder fra søknadstidspunktet.

Forventet effekt er todelt: 1) direkte effekt: de som er i karantene kan ikke søke; 2) indirekte effekt: en del mulige søkere vil vente med å sende inn en søknad til de tror den er god nok til å unngå karantene.

Tilleggstiltak:

Utover hovedtiltakene, innføres fire tilleggstiltak som er valgt ut for å gi størst mulige positive effekter, uten vesentlige ulemper

- Man kan ikke være prosjektleder for mer enn ett FRIPRO-prosjekt av gangen
- Krav om 6 års erfaring etter doktorgrad e.l. for Forskerprosjekt for fornyelse (forskere tidlig i karrieren henvises til Forskerprosjekt for unge talenter og Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet)
- Øke maksimal prosjektvarighet
- Faste ekspertpools

For Forskerprosjekt for fornyelse og Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet vil tiltak gjelde fra høsten 2023. For Forskerprosjekt for Unge talenter vil karantenekravet og karenstid innføres allerede fra fristen 15. mars 2023. For Unge talenter er kravene for karantene satt lavere i hovedsak fordi karantene får større konsekvenser for denne gruppen. Tiltakene vil ikke ha tilbakevirkende kraft, altså karakterer fra i fjor vil ikke telle. Men årets karakter vil kunne gi karantene for neste års søknadsrunder.

Konsekvenser for UiBs arbeid med FRIPRO

De to hovedtiltakene som innføres fra 2023 vil ha konsekvenser for hvordan UiB jobber praktisk med søknader, men også hvilke faglige prioriteringer som kan gjøres. Dette setter nye rammebetingelser for de fleste søknadsprosesser ved UiB.

Ettersom det nå får større konsekvenser for enkeltforskere om de sender inn søknader som ikke kommer over terskelverdiene vil det nå bli enda viktigere å kvalitetssikre søknader i forkant av

² <https://khrono.no/fjernet-soknadsfrister-og-halverte-antall-soknader/722370>

innsendelse. Her er fakultetene ulikt rigget, både med tanke på prioriteringsmekanismer i forbindelse med søknader, men også hvordan støtteapparatet jobber med oppfølging av søkere.

Årlige fast etablerte søknadsfrister har vist seg å ha en mobiliserende effekt med hensyn til å utvikle og ferdigstille søknader, og ved å fjerne den årlige fristen forventer Forskningsrådet at antall søknader reduseres. I noen fagmiljø er det behov å opprettholde en viss søknadsmasse, og der kan en se for seg at interne frister ved for eksempel fakultet eller institutt kan opprettholde en mobiliserende effekt for å sende søknader. Da vil det også være mulig å rigge støtteapparatet for aktivitet inn mot disse fristene.

Saken legges frem for utvalget til drøfting.

Prodekan Marit Bakke vil i møtet innlede diskusjonen og presentere Det medisinske fakultet sine planer for å møte tiltakene som Forskningsrådet har annonsert.